

MISJA, ZADANIA ORAZ STRUKTURA BIURA KONTROLI KGP

insp. Andrzej Tomczyński
DYREKTOR BIURA KONTROLI
KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI

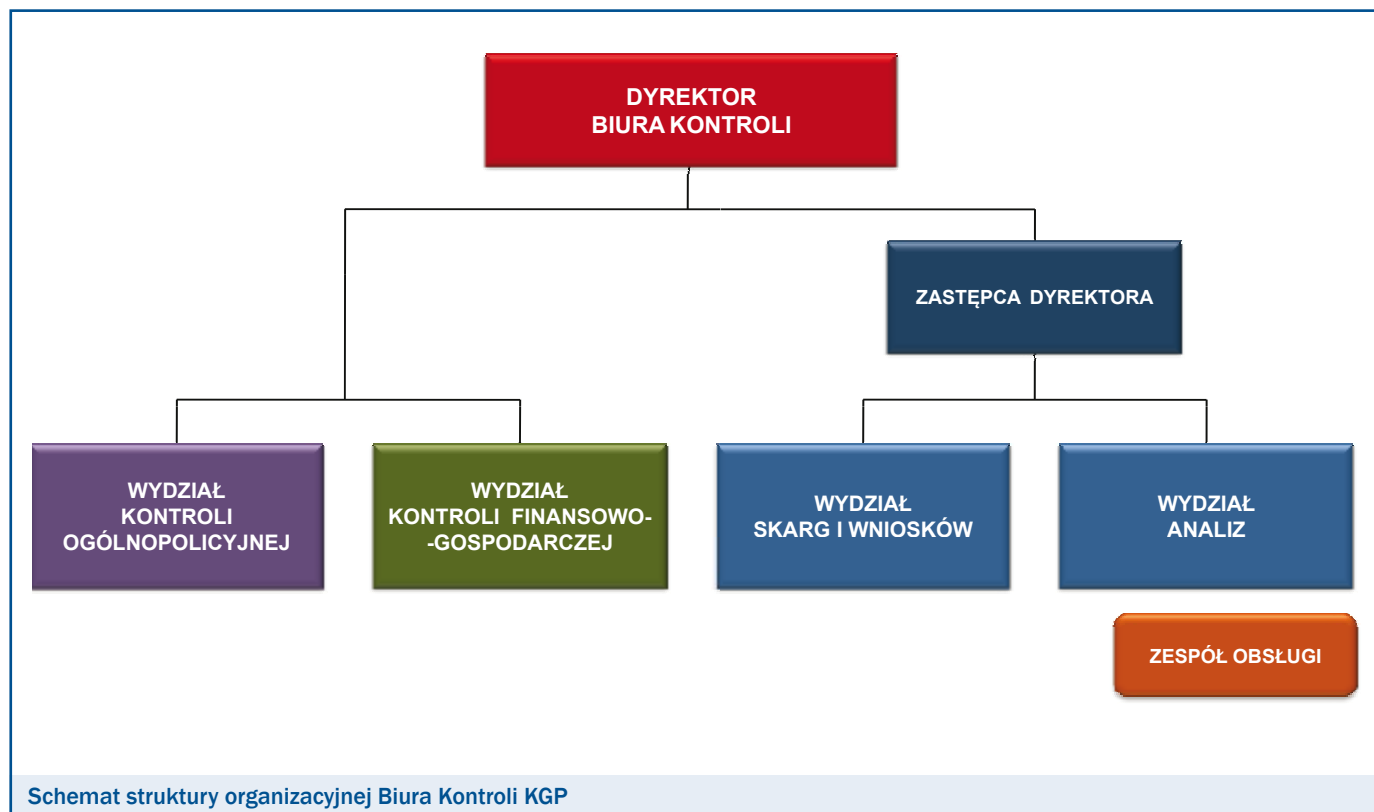
Biuro Kontroli Komendy Głównej Policji realizuje zadania związane z zapewnieniem Komendantowi Głównemu Policji niezbędnych informacji w zakresie oceny działalności Policji, służących do efektywnego zarządzania. Powyższe informacje są wynikiem działania trzech zasadniczych procesów, tj. profesjonalnie prowadzonych kontroli, audytów lub analiz zagadnieniowych; obiektywnie rozpatrywanych skarg i wniosków oraz rzetelnego monitorowania wydarzeń nadzwyczajnych z udziałem policjantów i pracowników Policji.

Profesjonalnie prowadzone czynności kontrolne mają na celu dokonanie oceny działalności na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy zastosowaniu kryteriów legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości zadaniem każdego kontrolera jest ustalenie przyczyn ich powstania oraz wskazanie osób odpowiedzialnych. Tylko takie ustalenia pozwalają na sformułowanie trafnych wniosków zmierzających do usunięcia nieprawidłowości oraz podjęcia działań profilaktycznych, a w efekcie przedstawienie rzetelnej i obiektywnej oceny działalności.

Bezstronne rozpatrywanie skarg powinno zapewnić uzyskanie informacji, czy doszło do zaniedbania lub nienależytego wykonania zadań albo naruszenia interesów skarżącego. Je-

żeli w wyniku postępowania skargowego potwierdzono zasadność kierowanych zarzutów, ustalamy przyczyny nieprawidłowości i stawiamy wnioski o charakterze naprawczym. Rzetelnie prowadzony monitoring wydarzeń nadzwyczajnych ma zabezpieczyć dopływ informacji pod kątem statystycznym i jakościowym. Analiza i ocena tych informacji stanowią podstawę do podejmowania różnego rodzaju przedsięwzięć, które będą ograniczały skalę wydarzeń nadzwyczajnych, a w efekcie kształtowały pozytywny wizerunek Policji.

Misją Biura Kontroli jest profesjonalna realizacja procesów związanych z działalnością kontrolną w Policji, zmierzająca do dostarczenia kierownictwu Policji niezbędnych informacji służących do efektywnego zarządzania organizacją.

Wskazana misja charakteryzuje rolę Biura Kontroli jako komórki organizacyjnej KGP, która przede wszystkim realizuje zadania ukierunkowane na ocenę działalności polskiej Policji, a wyniki takiej oceny mają wspomagać efektywność zarządzania całą organizacją.

Obszary działalności Biura Kontroli KGP

Kontrole

Działalność Biura Kontroli KGP ukierunkowana jest na kilka zasadniczych procesów wspierających pracę kierownictwa Policji. Podstawowy obszar zadań to kontrolowanie jednostek organizacyjnych Policji oraz podmiotów podległych Komendantowi Głównemu Policji albo przez niego nadzorowanych, także działalności biur KGP, a w następstwie wykonanych kontroli – monitorowanie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych. Problematyka kontroli to w zasadzie przekrój zadań realizowanych przez Policję, zarówno tych podstawowych dla organizacji, których źródło stanowi ustawa o Policji, Kodeks postępowania karnego, Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, Prawo o ruchu drogowym, jak i zadań realizowanych w oparciu o przepisy, które stanowią wymagania wobec jednostek budżetowych

administracji publicznej, m.in. w zakresie gospodarki finansowej, zamówień publicznych, bezpieczeństwa i higieny pracy czy ochrony przeciwpożarowej.

Koordinacja

Biuro Kontroli KGP jest również zaangażowane do koordynowania działań kontrolnych prowadzonych przez podmioty zewnętrzne uprawnione do kontroli w Policji. Dotyczy to zarówno poszczególnych biur KGP, jak i jednostek organizacyjnych Policji w kraju. Znaczenie mają również procesy analityczne, które koncentrują się na ocenie efektów kontroli wykonywanych w skali kraju przez komórki pionu kontroli Policji, jakie znajdują się w strukturach KWP lub jednostek niższego szczebla.

Analizy

Przygotowywane są także analizy tematyczne, które najczęściej dotyczą różnego rodzaju wydarzeń, zjawisk związanych z mechanizmami powstawania nieprawidłowości. Umożliwia to kierownictwu Policji podejmowanie decyzji i wydawanie określonych poleceń w celu ograniczenia lub eliminowania niekorzystnych – najczęściej wizerunkowo – zachowań funkcjonariuszy Policji.

Skargi

W Biurze Kontroli są przyjmowane, rozpatrywane oraz załatwiane skargi i wnioski kierowane do Komendanta Głównego Policji. Biuro koordynuje również załatwianie skarg przez komórki organizacyjne KGP oraz jednostki organizacyjne Policji, a także przyjmowanie interesantów zgłaszających się do KGP w sprawach skarg i wniosków.

Kontrolerzy w Policji

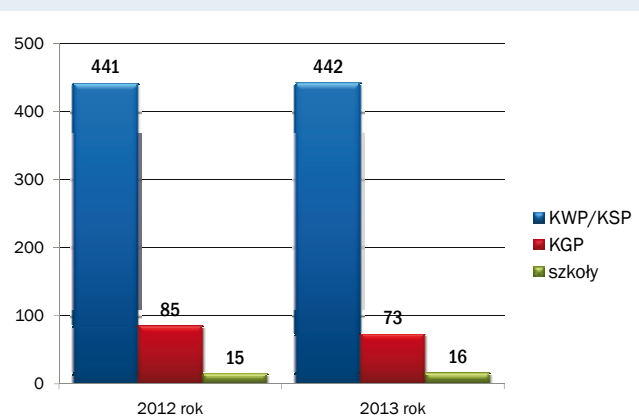
Kontrolerzy w Policji to osoby, które powinny charakteryzować się określonymi cechami osobowościowymi, wykształceniem i kwalifikacjami oraz – co bardzo ważne – doświadczeniem zawodowym. Cechy te wpływają na ogólny stopień kompetencji kontrolera, co z kolei determinuje jakość pracy i w konsekwencji wyniki procesów kontrolnych. Problematyka ta jest niezmiernie ważna, gdyż rola kontrolera w istocie przekłada się na fakt bezpośredniego reprezentowania interesów kierownika jednostki Policji w stosunku do kierownika podległej mu jednostki Policji/komórki organizacyjnej. Z tą rolą wiąże się zatem duża odpowiedzialność, bowiem wskutek ocen przedstawionych przez kontrolera budowana jest opinia oraz wnioski na temat poprawności działań kontrolowanego podmiotu. Wnioski te stanowią źródło bezpośrednich poleceń wydawanych przez kierownika jednostki nadrzędnej.

Sytuację kadrową w pionie kontroli Policji można uznać za stabilną. Niemniej jednak od kilku lat następuje stopniowe zmniejszanie liczby etatów i zatrudnienia w strukturach kontrolnych, a widoczne jest to przede wszystkim na poziomie struktury Biura Kontroli KGP. Samo Biuro Kontroli Komendy Głównej Policji liczy 73 funkcjonariuszy i pracowników cywilnych, w tym 53 osoby realizujące czynności kontrolne (stan na dzień 31.12.2013 r.). Ogólnie w pionie kontroli w Policji, w skali kraju, pracuje 531 osób, w tym 399 osób realizuje czynności kontrolne (stan na dzień 31.12.2013 r.).

Funkcje kontroli w Policji

Kontrola w Policji to złożony proces. Zadaniem komórek właściwych ds. kontroli jest zapewnienie, w przypadku KGP – Komendantowi Głównemu Policji, a w przypadku jednostek terenowych – kierownikom jednostek organizacyjnych Policji, informacji w zakresie oceny działalności podległych struktur

Wykres nr 1. Liczba osób zatrudnionych w pionie kontroli w latach 2012–2013

i systemów, służących do efektywnego zarządzania Policją. Oprócz ww. funkcji informacyjnej, polegającej na dostarczeniu organowi, który zarządził kontrolę, informacji o wykrytych nieprawidłowościach, uchybieniach i zaniedbaniach, a także o osobach za nie odpowiedzialnych, kontrola pełni inne funkcje, w tym: korygującą, instruktażową, kreatywną i profilaktyczną. Funkcja korygująca polega na wskazaniu przyczyn wykrytych uchybień i nieprawidłowości oraz sposobu ich skutecznego wyeliminowania. Funkcja instruktażowa to doradzanie lub udzielanie pomocy kontrolowanemu przez kontrolującego. Funkcja kreatywna polega na inicjowaniu, pobudzaniu i zachęcaniu do podejmowania działań podnoszących sprawność funkcjonowania danej jednostki organizacyjnej, zaś funkcja profilaktyczna – na zapobieganiu niekorzystnym zjawiskom, które w przyszłości mogą zostać zinterpretowane jako nieprawidłowość lub uchybienie.

*nadkom. Artur Kowalczyk
Naczelnik Wydziału Analiz Biura Kontroli KGP*

Podstawy prawne kontroli w Policji

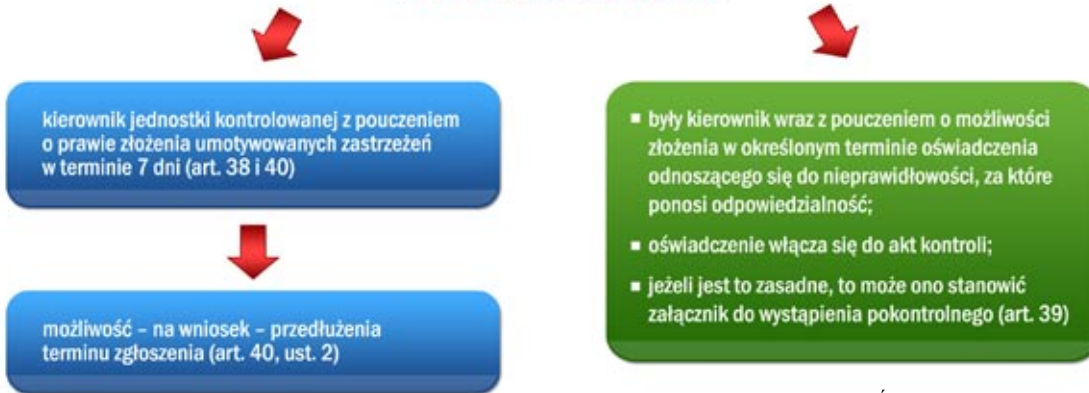
Do 2012 r. proces kontrolny w administracji rządowej był uregulowany w aktach prawnych o różnej randze. Do tego czasu prowadzenie kontroli organów i jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych unormowane było aktami wewnętrznymi (zarządzeniami). W celu ujednoczenia działalności kontrolnej w administracji rządowej wprowadzono w życie

ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092, dalej: ustawa o kontroli)¹. Od 2012 r. komórki właściwe ds. kontroli Policji, w tym Biuro Kontroli Komendy Głównej Policji oraz wydziały kontroli komend wojewódzkich Policji i Komendy Stołecznej Policji, prowadzą zewnętrzną działalność kontrolną na podstawie przywołanej ustawy o kontroli. Inny rodzaj kontroli (wewnętrznej), a zatem

Schemat postępowania z projektem wystąpienia pokontrolnego

KONTROLA W ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Projekt wystąpienia otrzymuje:

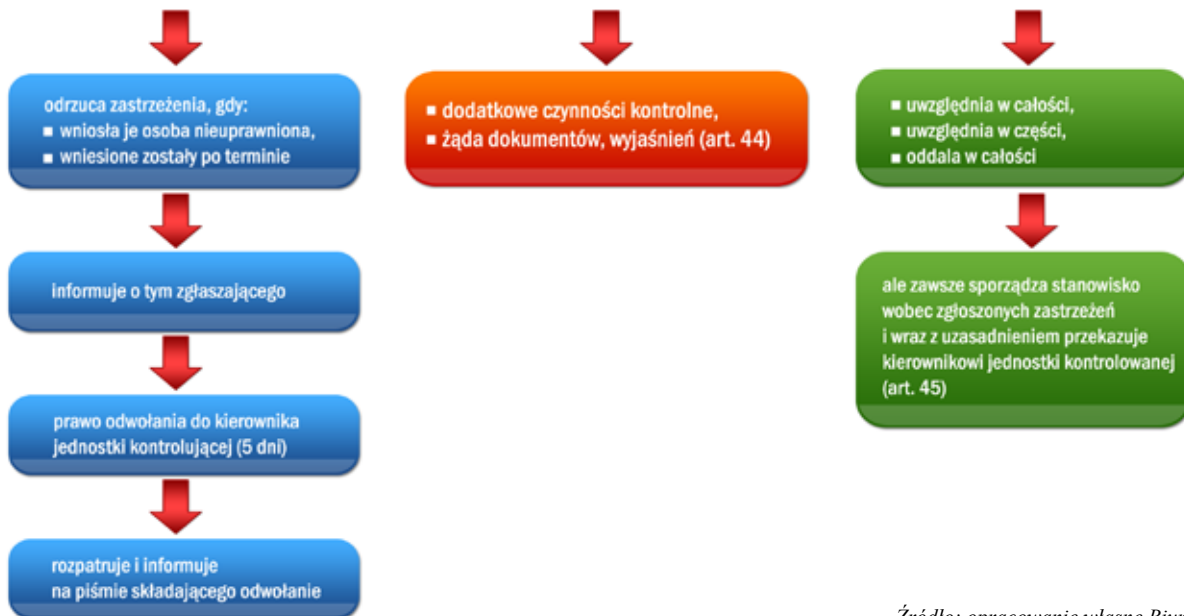

Źródło: opracowanie własne Biura Kontroli

Schemat procedury złożenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego

KONTROLA W ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego rozpatruje kierownik komórki do spraw kontroli (art. 42)

Źródło: opracowanie własne Biura Kontroli

wobec komórek urzędu obsługującego dany organ, regulują szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli określone decyzją nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. MSW poz. 43, dalej: decyzja).

Przepisy te ogólnie, pomimo odmienności w stosowanej nomenklaturze pojęciowej, co do zasad, uprawnień oraz dokumentowania wyników kontroli nie różnią się w sposób istotny od procesu kontroli określonego ww. ustawą. Należy również wskazać, że dodatkowo, dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania kontroli w administracji rządowej – wsparcia postępowania kontrolnego – wdrożono *Standardy kontroli w ad-*

ministracji rządowej (dalej: standardy), zatwierdzone w dniu 10 lutego 2012 r. z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.) centralnym organem administracji rządowej, właściwym w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, jest Komendant Główny Policji, podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

W myśl ustawy o kontroli jest on podmiotem zarówno zarządzającym kontrolę w jednostkach organizacyjnych Policji, jak i kontrolowanym. Z zachowaniem proporcji dotyczy to także odpowiednio komendantów wojewódzkich Policji oraz komendantów powiatowych (miejskich) Policji i komendantów komisariatów Policji.

Standardy kontroli

Należy zaznaczyć, że ustawa odnosi się do kontroli przeprowadzanej w ramach „nadrzędności”, wynikającej z przyznanego przez przepisy szczególne nadzoru lub podległości. Nie dotyczy więc kontroli, które charakteryzują się szczególną specyfiką w zakresie tematyki, czyli tzw. kontroli specjalistycznych, wynikających z innych ustaw, np. kontroli dokonywanych przez Najwyższą Izbę Kontroli czy też Urząd Komunikacji Elektronicznej – na podstawie ustawy Prawo telekomunikacyjne itp.

Cel i tryby przeprowadzania kontroli w Policji

Zgodnie z ustawą o kontroli przeprowadzenie kontroli ma na celu usprawnienie realizacji zadań publicznych przez jednostkę kontrolowaną, na podstawie oceny jej działalności dokonanej przez jednostkę kontrolującą po analizie stanu faktycznego, przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli. Ustawa ta przewiduje przeprowadzenie kontroli w trybie zwykłym lub uproszczonym, przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli, w szczególności legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Kontrolującemu na mocy ustawy została przyznana możliwość elastycznego dostosowania działalności kontrolnej do aktualnych potrzeb, jednak zasadniczo jest to działalność planowana.

Plan kontroli powinien stanowić podstawę do sporządzenia programu kontroli, który może uwzględniać: wyniki wcześniejszych kontroli, wyniki badań i analiz oraz skargi i wnioski dotyczące obszaru przygotowywanej kontroli, czynniki ryzyka mające wpływ na działalność jednostki kontrolowanej i inne informacje dotyczące jej działalności. W przypadku kontroli realizowanej w trybie uproszczonym, opracowanie programu kontroli nie jest wymagane.

Zgodnie z przepisami ustawy, kontrolę przeprowadza pracownik (kontroler) lub pracownicy (zespół kontrolerów) jednostki kontrolującej. Jeżeli do przeprowadzenia kontroli został powołany zespół kontrolerów, w jego skład kierownik jednostki kontrolującej może włączyć posiadających wiedzę specjalistyczną pracowników organów i jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub przez niego nadzorowanych. Podstawowym dokumentem kontrolera, uprawniającym do przeprowadzenia kontroli, jest upoważnienie do kontroli wraz z dokumentem tożsamości kontrolera.

Prowadzenie kontroli i dokumentacja opisująca jej wyniki

W ustawie o kontroli, wśród przepisów dotyczących kontroli w trybie zwykłym, szczegółowo zostały przedstawione m.in. zasady dotyczące przeprowadzenia kontroli, w tym prawa i obowiązki kontrolera, kontrolowanego, zasady dokumentowania ustaleń z kontroli, gromadzenia akt kontroli i postępowania z nimi, reguły dotyczące sporządzania i przesyłania informacji o wynikach kontroli, tj. najpierw w formie projektu wystąpienia pokontrolnego, w przypadku którego możliwe jest zgłaszanie zastrzeżeń do ocen formułowanych przez kon-

trolera, a następnie w formie wystąpienia pokontrolnego jako dokumentu kończącego kontrolę. Tryb uproszczony kontroli charakteryzuje się inną formą udokumentowania wyników, gdyż w tym przypadku kontrola kończy się sporządzeniem jednego dokumentu, tj. sprawozdania z kontroli.

Należy zauważyć, że nowa ustawa nie zawiera norm kompetencyjnych. Z uwagi na krótki czas obowiązywania jest ona w niewielkim stopniu komentowana w doktrynie. Dlatego też należy dużo czasu poświęcić na to, aby na podstawie ogólnych norm ustawy dopracować pożądane wzorce prowadzenia czynności kontrolnych w jednostkach Policji. W związku z tym wynika potrzeba uszczegółowienia zasad postępowania kontrolnego przez kierowników jednostek Policji z uwzględnieniem wszystkich jego etapów i procedur.

Do ustaleń i ocen zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego kierownikowi podmiotu kontrolowanego lub osobie pełniącej jego obowiązki przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń.

Standardy kontroli w administracji rządowej

W celu zapewnienia profesjonalnego wsparcia dla kontroli prowadzonej przez jednostki administracji rządowej wprowadzono standardy na podstawie ustawy o kontroli. Opracowano je, korzystając z wieloletnich doświadczeń zespołów kontrolerów oraz opierając się m.in. na międzynarodowych standardach kontroli i audytu, uwzględniających w działalności kontrolnej w szczególności zasady uczciwości, rzetelności, niezależności, obiektywizmu, poufności i profesjonalnego osądu. Standardy wspierają działania kontrolera w realizacji celów wskazanych w ustawie oraz w formułowaniu wiarygodnych ocen badanych obszarów i jednostek, a także w kreowaniu rozwiązań służących doskonaleniu działań administracji rządowej. Powinny być stosowane do realizacji kontroli zewnętrznej, jakkolwiek pożądane jest również stosowanie ich postanowień w trakcie realizacji kontroli wewnętrznej.

Do przeprowadzenia każdej kontroli niezbędne jest oczywiście odwołanie się do dodatkowych, specjalistycznych aktów prawnych regulujących problematykę kontrolowanej działalności. Niezależnie od norm zawartych w tego rodzaju aktach, w procesie kontroli są uwzględniane regulacje wewnętrzne wydane przez uprawnionego kierownika kontrolowanej jednostki lub kierownika komórki organizacyjnej.

Przedstawione powyżej informacje charakteryzują podstawowe elementy wykonania kontroli i wskazują normy prawne warunkujące legalność jej realizowania. Stanowią one bazę umożliwiającą sprawne prowadzenie zarówno kontroli wewnętrznych, jak i zewnętrznych, a także koordynowanie działań kontrolnych prowadzonych w Policji.

*dr Tadeusz Leszczyński
główny specjalista Wydziału Kontroli Finansowo-Gospodarczej
Biura Kontroli KGP*

¹ Ustawa określa zasady i tryb przeprowadzania kontroli działalności organów administracji rządowej, urzędów je obsługujących lub stanowiących ich aparat pomocniczy oraz jednostek organizacyjnych podległych tym organom lub przez nie nadzorowanych, a także organy właściwe w sprawach kontroli.

Program zapewnienia jakości kontroli

Mając na uwadze potrzebę zapewnienia profesjonalnego wsparcia dla działań kontrolnych, realizowanych przez Biuro Kontroli Policji KGP, jak również konieczność spełniania wymogów określonych w *Standardach kontroli w administracji rządowej* i dostosowania procesów kontrolnych realizowanych przez kontrolerów Biura Kontroli KGP do przepisów prawa regulujących procesy kontrolne w Policji, dyrektor Biura decyzją z dnia 18 grudnia 2012 r. wprowadził do stosowania program zapewnienia jakości kontroli. Przedmiotowy program stanowi efekt pracy zespołów zadaniowych składających się z reprezentantów każdego z wydziałów. W ten sposób zaprojektowano, a następnie wdrożono, wiele procedur mających na celu standaryzację działań podejmowanych w Biurze w związku z realizacją procesu kontroli. Sam program charakteryzuje się tym, że definiuje poszczególne funkcje w zakresie realizacji zadań kontrolnych i nadzoru nad ich jakością.

Schemat procesów ustanowionych i realizowanych w ramach Programu Zapewnienia Jakości Biura Kontroli KGP

Obowiązujące procedury

Program zapewnienia jakości obejmuje następujące procedury:

- procedurę planowania działalności kontrolnej mającą na celu spełnienie wymogów dotyczących procesu planowania działalności kontrolnej opisanych w ustawie o kontroli, standardach i wytycznych;
- cztery procedury kontroli zawierające algorytmy czynności do wykonania w poszczególnych etapach realizacji zadania kontrolnego, ich zastosowanie jest uzależnione od rodzaju kontrolowanego podmiotu oraz trybu prowadzenia kontroli;
- procedurę opracowania sprawozdania z działalności kontrolnej Policji mającą na celu spełnienie wymogów z obszaru sprawozdawczości, opisanych w standardach i wytycznych;
- procedurę doboru osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Biurze Kontroli KGP mającą na celu spełnienie

wymogów dotyczących wyboru kandydatów na stanowiska policyjne w Biurze Kontroli KGP;

- procedurę doskonalenia zawodowego mającą na celu spełnienie wymogów opisanych w standardach odnoszących się do doboru oraz rozwoju kadr;
- procedurę zarządzania wiedzą i informacją mającą na celu upowszechnianie i wykorzystywanie informacji służących podnoszeniu jakości, sprawności i efektywności wykonywania przez policjantów i pracowników powierzonych im zadań z zakresu kontroli.

Oczywiście, wdrożenie powyższego programu wiązało się z cyklem szkoleń dla funkcjonariuszy i pracowników Biura, które były prowadzone w formie wykładów oraz seminariów, co pozwoliło na wymianę doświadczeń i spostrzeżeń uczestników szkolenia.

Program zapewnienia jakości kontroli podlega bieżącej ewaluacji, którą zapewniają prowadzony cyklicznie przegląd oraz możliwość zgłaszania propozycji zmian w programie.

opracowano w Wydziale Analiz Biura Kontroli KGP

Program kształcenia kadry kontrolerskiej

Identyfikacja potrzeb szkoleniowych. Wdrożenie programu

Mając na uwadze dążenie do zapewnienia wysokiej jakości procesu kontroli w Policji, w Biurze Kontroli KGP przygotowano koncepcję stworzenia na poziomie centralnym programu kształcenia kadry kontrolerskiej według jednolitych standardów. Powyższe działanie podyktowane było identyfikacją i zdiagnozowaniem istotnych potrzeb szkoleniowych jednostek terenowych w zakresie podniesienia jakości procesu kontroli w Policji. Można powiedzieć, że całe przedsięwzięcie powstało z inicjatywy jednostek terenowych i Biura Kontroli KGP. W wyniku prac zespołu powołanego przez Komendanta Głównego Policji, wypracowano założenia oraz zakres merytoryczny programu szkoleniowego. Następnie decyzją nr 12 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 stycznia 2013 r. został określony *program nauczania na kursie specjalistycznym dla osób realizujących zadania w komórkach właściwych do spraw kontroli w Policji*, którego realizację powierzono WSPoI w Szczycinie.

Uczestnicy kursu

W 2013 r. odbyły się 4 edycje kursu, w których uczestniczyły 74 osoby. Na rok 2014 została zaplanowana realizacja kolejnych 5 edycji przedmiotowego kursu (część z nich już się odbyła).

Na kurs są kierowani policjanci oraz pracownicy Policji realizujący lub przewidziani do realizacji zadań kontrolera w myśl ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) lub decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wpro-

wadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzenia kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. MSW poz. 43).

Kurs jest prowadzony w systemie stacjonarnym, zajęcia obejmują 5 dni szkoleniowych. Celem kursu jest uzyskanie przez słuchacza wiedzy i umiejętności w zakresie przygotowania, przeprowadzania i dokumentowania procesu kontroli. Warunkiem ukończenia kursu jest udział słuchacza we wszystkich zajęciach dydaktycznych i uzyskanie pozytywnych zaliczeń. Absolwent kursu otrzymuje świadectwo ukończenia kursu specjalistycznego z wynikiem pozytywnym.

Ocena kursu przez słuchaczy biorących w nim udział

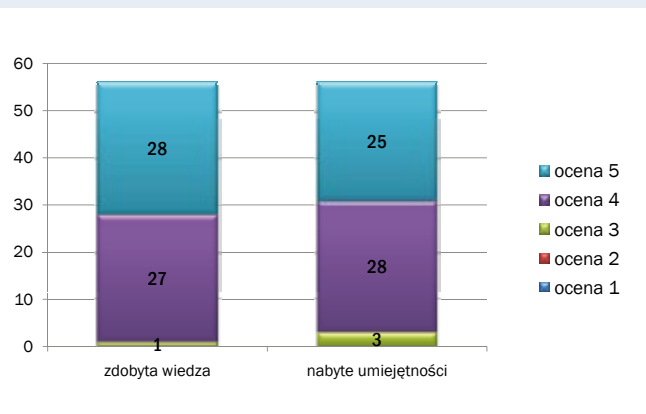
Jakość merytoryczna i poprawność organizacyjna kursu są badane wśród uczestników, którzy proszeni są w ostatnim dniu o udział w anonimowym badaniu ankietowym. Badanie jest ukierunkowane na zebranie opinii i sugestii pomocnych przy doskonaleniu przebiegu kolejnych edycji¹.

Dotychczas Biuro Kontroli KGP otrzymało wyniki badań uczestników 3 edycji kursu, łącznie 56 osób. Wyniki przeprowadzonego badania jednoznacznie wskazują na bardzo pozytywną ocenę kursu przez słuchaczy biorących w nim udział. Warto w tym miejscu również zaznaczyć, że wykładowcy prowadzący zajęcia w ramach kursu to w większości kadra kierownicza pionu kontroli Policji, co sprawia, że kurs ma również wymiar praktyczny, pozwala na wymianę wiedzy i doświadczeń.

Dobór treści programowych i ich logiczny układ zostały zdecydowanie zaaprobowane przez niemal wszystkich uczestni-

Wykres nr 2. Ocena wiedzy i umiejętności zdobytych podczas kursu w skali od 1 do 5 (N=56)

Źródło: opracowanie Sekcji Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego WSPol w Szczytnie.

ków badania. Zdaniem badanych kursantów przedstawiana na zajęciach problematyka może być wysoce użyteczna przy wykonywaniu obowiązków służbowych.

Ankietowani bardzo wysoko ocenili także kompetencje zawodowe prowadzących zajęcia, w tym ich przygotowanie merytoryczne, warsztat dydaktyczny oraz umiejętności interpersonalne. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wśród ocen dominowały noty „zdecydowanie tak”.

Badani kursanci również bardzo wysoko ocenili (w 5-stopniowej skali) zdobytą w trakcie kursu wiedzę – średnia ocen 4,38 – oraz umiejętności zawodowe – średnia ocen 4,28.

*Katarzyna Królikowska
specjalista Wydziału Analiz Biura Kontroli KGP*

¹ Badanie ewaluacyjne zostało przygotowane i zrealizowane w Sekcji Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego WSPol w Szczytnie.

Monitorowanie i analiza wydarzeń nadzwyczajnych

Monitoring wydarzeń nadzwyczajnych z udziałem policjantów

W celu szybkiego reagowania w sytuacjach, w których poprawność działań funkcjonariuszy może budzić wątpliwości lub gdy zachowania policjantów zarówno w służbie, jak i poza nią wywołują podejrzenie co do możliwości przekroczenia prawa, na polecenie Komendanta Głównego Policji są uruchamiane procedury monitorowania określonego rodzaju wydarzeń.

Wydarzenia nadzwyczajne z udziałem policjantów, w szczególności będących pod wpływem alkoholu, wpływają niekorzystnie na wizerunek Policji. Bardzo istotne jest stosowanie przez przełożonych właściwych w sprawach osobowych skutecznych działań mających na celu zapobieganie występowaniu takich wydarzeń, a w istotnych przypadkach uniemożliwienie pozostania w służbie policjantom, którzy są sprawcami naruszeń prawa. Powyższa problematyka jest przedmiotem monitorowania zarówno pod kątem statystycznym, jak i w określonych przypadkach jakościowym, w szczególności w przypadkach istotnych wątpliwości co do okoliczności danego wydarzenia. Dlatego też w celu bieżącej oceny poprawności działań zmierzających do wyjaśnienia okoliczności zdarzenia przez przełożonych, a także oceny zasadności i adekwatności ich decyzji kadrowych, możliwe jest uruchomienie procedur monitorujących takie czynności, a w określonych przypadkach uruchomienie doraźnych procedur kontrolnych, realizowanych w takich sytuacjach (poza planem). Ocena jakościowa przyczyn i okoliczności zdarzenia oraz sposobu reakcji przełożonych na określone wydarzenia nadzwyczajne

odbywa się na podstawie odrębnych poleceń kierownictwa Komendy Głównej Policji. Służy temu codzienny, bieżący monitoring wydarzeń z udziałem policjantów w wybranych kategoriach zdarzeń rejestrowanych przez dyżurnego KGP, a następnie omawianych na porannych odprawach z kierownictwem Policji. Monitoringiem są obejmowane m.in. wydarzenia komunikacyjne z udziałem policjantów znajdujących się pod wpływem alkoholu oraz reakcja przełożonych na te wydarzenia, a także przypadki wykorzystania lub użycia broni służbowej lub inne zdarzenia, które charakterem lub rozmiarem mogą wpływać na wizerunek polskiej Policji.

Analiza statystyczna wydarzeń nadzwyczajnych z udziałem policjantów i pracowników Policji

Zgodnie z dyspozycją zarządzenia nr 1147 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 września 2011 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny pracy Policji (Dz. Urz. KGP Nr 8, poz. 57) oraz zarządzenia nr 140 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 grudnia 2012 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny pracy Policji (Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 3), w Biurze Kontroli KGP gromadzone są informacje o wydarzeniach nadzwyczajnych z udziałem policjantów. Jednostki Policji są zobowiązane wprowadzać dane statystyczne do systemu informatycznego (zastąpił on sprawozdawczość prowadzoną

Monitoring wydarzeń nadzwyczajnych

dotychczas w formie papierowej). W ramach Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji Biuro Kontroli KGP gromadzi i analizuje dane z Formularza IX/1 – Sprawozdanie dotyczące wydarzeń nadzwyczajnych z udziałem policjantów i pracowników Policji, wprowadzane z poziomu jednostek terenowych. Informacje o wydarzeniach nadzwyczajnych z udziałem policjantów są wprowadzane na bieżąco, bezpośrednio do SESPól, a nie tak jak wcześniej, kiedy to były gromadzone w KWP/KSP i następnie przesyłane do KGP.

Korzystając z możliwości centralnego agregowania danych w ww. zakresie, na podstawie danych zgromadzonych w Systemie Elektronicznej Sprawozdawczości oraz informacji uzyskanych w wyniku wybranych kategorii zdarzeń, w Biurze Kontroli KGP jest przygotowywana co roku analiza dotycząca wydarzeń nadzwyczajnych z udziałem policjantów i pracowników Policji. Przedmiotowa analiza ma na celu zobrazowanie skali i tendencji określonych wydarzeń z udziałem policjantów oraz pracowników cywilnych, co umożliwi podejmowanie przez kierownictwo Policji działań w celu eliminowania lub ograniczenia takich zdarzeń.

W celu uzyskiwania bieżących informacji o wydarzeniach termin wprowadzenia i zatwierdzenia danych do SESPól został określony jednolicie dla wszystkich wprowadzanych danych i wynosi do 7 dni po zaistnieniu zdarzenia. Gromadzone w ten sposób informacje sygnalizują przede wszystkim fakt, że danego rodzaju wydarzenie zostało odnotowane, oraz określają jego wstępną kwalifikację, np. jako czynu mogącego stanowić naruszenie przepisów prawa z określonej dziedziny. Powyższe dane, pomimo że nie uwzględniają faktycznych rozstrzygnięć w danej sprawie, przybliżają skalę określonego rodzaju zjawisk i wydarzeń w Policji.

Wydarzenia z bronią służbową

Zgodnie z dyspozycją Komendanta Głównego Policji są monitorowane również wydarzenia z bronią służbową. W ramach przedmiotowych działań nadzorowany jest proces wyjaśnia-

Wykres nr 3. Wydarzenia z bronią służbową w latach 2012–2013

Źródło: opracowanie Sekcji Organizacji Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego WSPól w Szczytnie.

nia zasadności użycia broni palnej oraz czynności podjętych przed użyciem broni palnej. W związku z wprowadzeniem w dniu 24 maja 2013 r. ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628) zmienił się sposób kwalifikowania przypadków użycia broni służbowej. Obowiązujące przepisy ustawy weszły w życie z dniem 5 czerwca 2013 r., zatem dokonywanie szczegółowych porównań wydarzeń z bronią służbową do lat poprzednich staje się niezasadne.

Wydarzenia z bronią służbową kwalifikowane są obecnie według następujących kategorii:

- użycie broni służbowej – zasadne i niezasadne, skutkowe lub bezskutkowe,
- wykorzystanie broni służbowej – zasadne i niezasadne,
- inne.

Wyniki prowadzonych analiz są przedstawiane kierownictwu Policji w celu podejmowania działań naprawczych wpływających na poprawę jakości pracy policjantów, egzekwowanie wypracowanych procedur i standardów oraz pozytywny wizerunek Policji.

opracowano w Wydziale Analiz Biura Kontroli KGP

Portal intranetowy Biura Kontroli KGP

Potrzeba dotarcia z informacją do odbiorcy w celu podniesienia jakości działań realizowanych przez kontrolerów w Policji stanowiła bodziec do wzmocnienia procesów komunikacyjnych w pionie kontroli. Możliwość dzielenia się wiedzą za pośrednictwem m.in. stron internetowych szybko zostały dostrzeżone przez kierownictwo Biura Kontroli Komendy Głównej Policji. Dostrzegając to, że system zarządzania dokumentami, zasobami, obiegiem treści znajdujących się na stronie intranetowej może stanowić narzędzie do efektywnego zarządzania wiedzą i wspomagać procesy decyzyjne, uznano konieczność stworzenia portala

na potrzeby działalności kontrolnej o zasięgu nie tylko lokalnym, ale również umożliwiającym przekazywanie informacji do wszystkich jednostek Policji w kraju. Efektywne zarządzanie wiedzą wymaga sprawnej komunikacji wewnętrznej, która sprzyja profesjonalnej realizacji procesów związanych z działalnością kontrolną. Takim właśnie portalem jest uruchomiony portal intranetowy umiejscowiony w Policyjnej Sieci Transmisji Danych (<http://10.0.1.182/bkontroli>). Biuro Kontroli KGP zarządza całą stroną intranetową (w szczególności treścią i sposobem prezentacji informacji w serwisie).

Serwis Informacyjny Biura Kontroli KGP

Na potrzeby wypracowania jednolitego standardu postępowania w zarządzaniu informacją, w tym efektywnego przebiegu procesu umieszczania i jej aktualizacji, Biuro Kontroli KGP, z chwilą uruchomienia serwisu, wydało procedurę pn.: „Umieszczanie i aktualizacja informacji w Serwisie Informacyjnym Biura Kontroli KGP”. Procedura ta została następnie zmodyfikowana, odpowiednio dostosowana i zaimplementowana do wymogów ramowych wprowadzonego w 2012 r. w Biurze Programu Zapewnienia Jakości. Określa ona uprawnienia i odpowiedzialność nie tylko za część merytoryczną serwisu, ale również za gromadzenie i przetwarzanie materiałów przeznaczonych do umieszczenia w serwisie informacyjnym, ich weryfikację, poprawność i opublikowanie. Stworzony serwis stał się dodatkowym kanałem komunikacyjnym dla wszystkich policjantów i pracowników Policji, którzy realizują zadania kontrolne lub są ich podmiotem. Portal został podzielony tematycznie na zagadnienia dotyczące działań kontrolnych, w tym przepisów i procedur odnoszących się do powyższej tematyki. Wydzielona została zakładka „Program zapewnienia jakości” stanowiąca zmaterializowany aspekt wsparcia udzielanego kontrolerom na każdym etapie prowadzonego postępowania kontrolnego w celu zapewnienia jednolitości rozwiązań i tym samym warunków do osiągnięcia wystandaryzowanej jakości pracy.

Zamieszczenie programu zapewnienia jakości opracowanego w Biurze Kontroli KGP, jak również wydzielenie miejsca dla innych programów komend wojewódzkich/stołecznej Policji umożliwia swobodny dostęp do opracowań obrazujących konstrukcję systemu jako zbioru dokumentów o charakterze organizacyjnym i określającym zakres działań, składającego się z procedur, objaśnienia pojęć, wzorców dokumentów i innych opracowań związanych z działalnością kontrolną. Zamieszczane rozwiązania ułatwiają proces weryfikacji dokumentacji kontrolnej, wskazują metody i wymogi dotyczące zarządzania wiedzą w komórce kontroli, będąc jednocześnie elementem źródłowym do wykorzystania w podnoszeniu poziomu tej wiedzy. Funkcjonowanie strony pozwala również na wymianę doświadczeń i publikację materiałów przekazywanych przez użytkowników, które są umieszczane m.in. w zakładce „Dobre praktyki”. Można ją określić jako bazę wspólnych przedsięwzięć służących dokumentowaniu dobrych rozwiązań mających bezpośredni związek z działalnością kontrolną. Jest zbiorem zarówno sprawdzonych,

jak i innowacyjnych rozwiązań stosowanych przez komórki kontrolne w Policji w obszarze przygotowania i dokumentowania procesów kontrolnych.

Serwis Informacyjny jest także zbiorem informacji o wynikach kontroli, zawierającym analizy wystąpień pokontrolnych z wybranych zagadnień skontrolowanych przez komórki kontrolne KWP/KSP, WSPoL w Szczytnie oraz szkoły Policji. Zawiera również roczne sprawozdania z działalności kontrolnej w Policji, które są opracowywane w Biurze Kontroli KGP, zatwierdzone przez Komendanta Głównego Policji, a następnie przesyłane do Dyrektora Departamentu Kontroli Skarg i Wniosków MSW.

Serwis informacyjny obejmuje ponadto przykłady poprawnego i niepoprawnego działania funkcjonariuszy Policji. Zawartość informacyjna serwisu to nie tylko treść materiałów z obszaru działalności Biura Kontroli KGP, lecz również inne rozwiązania implementowane w CMS (Content Management System). Są to odnośniki i linki do innych serwisów, wyszukiwarka, dane teleadresowe umożliwiające komunikację użytkowników z osobami z Biura odpowiedzialnymi merytorycznie za zagadnienie przez nich prowadzone. Można zatem stwierdzić, że udostępnianie informacji przez Biuro Kontroli KGP za pośrednictwem serwisu informacyjnego jest efektywnym narzędziem zarządzania wiedzą i wspomaga procesy decyzyjne, a także stanowi usystematyzowanie oraz zwiększenie szybkości przepływu informacji.

*asp. Piotr Bańka
specjalista Wydziału Analiz Biura Kontroli KGP*

Efektywność działań pionu kontroli

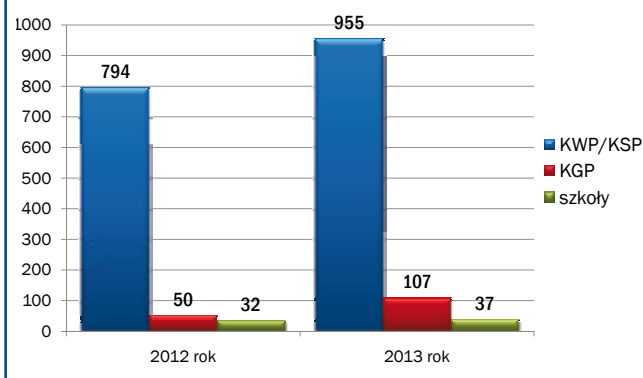
Liczba kontroli

W roku 2013 zdecydowanie wzrosła liczba zrealizowanych kontroli, zarówno przeprowadzonych przez KWP/KSP, jak i Biuro Kontroli KGP, a także (choć w mniejszym stopniu) szkoły Policji.

W 2013 r. komórki kontrolne Policji przeprowadziły łącznie 1099 kontroli (w 2012 r. – 876). Skontrolowano łącznie 1368 podmiotów (w 2012 r. – 1114), w tym: 926 w trybie zwykłym (w 2012 r. – 880) i 442 w trybie uproszczonym (w 2012 r. – 234).

Na szczeblu centralnym Biuro Kontroli Komendy Głównej Policji zrealizowało 107 (w 2012 r. – 50) kontroli, w tym: 80 w trybie zwykłym (w 2012 r. – 30) i 27 w trybie uproszczonym (w 2012 r. – 20).

Wykres nr 4. Liczba kontroli zrealizowanych przez pion kontroli Policji w latach 2012–2013

Wydziały kontroli komend wojewódzkich/stołecznej Policji przeprowadziły w 2013 r. łącznie 955 kontroli (w 2012 r. – 794), w tym 675 kontroli w trybie zwykłym (w 2012 r. – 654) i 280 kontroli w trybie uproszczonym (w 2012 r. – 140). Szkoły Policji w 2013 r. przeprowadziły ogółem 37 kontroli (w 2012 r. – 32), w tym 30 kontroli w trybie zwykłym (w 2012 r. – 29) i 7 kontroli w trybie uproszczonym (w 2012 r. – 3).

Efekty pracy kontrolerów

Przy tak dużej liczbie kontroli wykonywanych rocznie trudne jest opisanie (na potrzeby przedmiotowej publikacji) efektów kontroli w formule jakościowej. Należy wskazać, że każda dokumentacja pokontrolna przedstawiająca wyniki kontroli koncentruje się na dokładnym wskazaniu nieprawidłowych działań, jeśli takowe zostały stwierdzone. Wymagane jest również ustalenie przyczyny ich powstania oraz osób za nie odpowiedzialnych. Kolejny etap to sformułowanie wniosków i zaleceń do realizacji przez podmiot kontrolowany lub jeżeli kontrola wykazała taką konieczność – co nie jest rzadkością – wnioski o zmiany systemowe w sferze organizacyjnej oraz prawnej dotyczącej Policji.

Uogólniając, można stwierdzić, że wnioski pokontrolne dotyczą w głównej mierze eliminowania nieprawidłowości lub uchybień, w stosunku do których wymagane jest od podmiotu kontrolowanego zaplanowanie i podjęcie działań naprawczych. Liczba stwierdzonych działań nieprawidłowych, ale również ich waga gatunkowa (istotność) decydują w podstawowej mierze o końcowej ocenie, jaka wydawana jest jednostce w ramach skontrolowanych obszarów, jednak dopiero przekroczenie założonych progów istotności w tych obszarach decyduje o ogólnej ocenie negatywnej. Sformułowane przez kontrolerów oceny podmiotów kontrolowanych, dokonane na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonych w 2013 r., wskazują, że działalność podmiotu oceniono pozytywnie, pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień lub pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości – łącznie 1055 razy, natomiast negatywnie – 105 razy. Tak więc, jak wykazano w poniższych zestawieniach, generalnie wśród efektów kontroli dominuje trójstopniowa ocena pozytywna, która w 2013 r. była wydana w ponad 90% zrealizowanych kontroli. Ocena negatywna to niespełna 10%.

Dla jednostek terenowych wyniki kontroli są często potwierdzeniem poprawności realizowania powierzonych zadań,

a sformułowane wnioski i zalecenia służą podniesieniu efektywności wykonywanych działań. Natomiast formułowane wnioski o zmiany systemowe w sferze organizacyjnej oraz prawnej dotyczącej Policji stanowią element wsparcia Komendanta Głównego Policji w zarządzaniu polską Policją.

Tabela nr 1. Oceny sformułowane przez wydziały Biura Kontroli KGP na podstawie ustaleń z kontroli

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POLICJI	OCENA*			
	pozytywna	pozytywna pomimo stwierdzonych uchybień	pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości	negatywna
KGP	24	20	34	5
KWP/KSP	249	328	342	94
Szkoły Policji	36	14	8	6
Razem	309	362	384	105

*Oceny sformułowane na podstawie ustaleń z kontroli zakończonych w 2013 r.

Przykładowe efekty kontroli – System Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji

W 2013 r. kontroli poddano 8 jednostek Policji różnych szczebli, realizujących proces wprowadzania, zatwierdzania oraz modyfikacji wybranych zestawień sprawozdawczych generowanych w Systemie Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol). System ten został wprowadzony jako narzędzie sprawozdawcze polskiej Policji celem zastąpienia „papierowej” formy sprawozdawczości. Dane z systemu są podstawowym narzędziem służącym do zarządzania Policją. Agregacja danych następuje na poziomie centralnym, a nadzór nad ich monitorowaniem i poprawnością, a także oceną używanych wskaźników, z których część wykorzystywana jest jako mierniki efektywności pracy w ramach Systemu Oceny Efektywności Pracy Policji, sprawują merytoryczne właściwe dla danej służby biura KGP.

Prawidłowe wdrożenie i funkcjonowanie SESPoL wymaga wieloaspektowych działań na poziomie KWP/KSP, jak i bezpośrednio na poziomie wykonawczym, tj. KPP/KMP/KRP oraz KP. Ze względu na cel kontroli, którym była ocena procesu wdrożenia i funkcjonowania SESPoL oraz nadzoru nad terminowością wprowadzania i zatwierdzania danych, istotne było ustalenie skali ryzyka niezatwierdzania danych wprowadzonych do systemu, przyczyn tego zjawiska oraz zaproponowanie rozwiązań naprawczych.

Odpowiedzialni za poprawność danych, kompletność oraz terminowość ich wprowadzania i zatwierdzania w SESPoL są kierownicy jednostek organizacyjnych Policji, niemniej jednak w związku z faktem, że w procesach wprowadzania i zatwierdzania danych w SESPoL uczestniczą także inne upoważnione przez kierowników jednostek osoby, wskazane było określenie na poziomie wykonawczym osób odpowiedzialnych za

wprowadzanie i zatwierdzanie danych oraz przypisanie im w tym zakresie kompetencji i uprawnień.

Ocena stanu funkcjonowania SESPól w jednostkach szczebla KWP ukierunkowana została na badanie efektywności sprawowania funkcji „kontrola” w zakresie korekty danych wprowadzonych do systemu. W dalszym przebiegu kontroli, przedstawiając oceny i uwagi, wydano polecenia kierownikom jednostek organizacyjnych szczebla KMP, KPP, KP, w których prowadzono zestawienia kontrolne w zakresie terminowego zatwierdzania zestawień sprawozdawczych, wprowadzenia mechanizmów kontrolnych w zakresie sprawdzania rzetelności wprowadzonych danych poprzez porównanie ich z dokumentacją źródłową oraz zatwierdzania zestawień sprawozdawczych przez osoby uprawnione.

Wnioski dotyczące rozwiązań systemowych

W wyniku przeprowadzonej kontroli sformułowano również wnioski o charakterze systemowym. Część wniosków została skierowana do Biura Łączności i Informatyki KGP, dotyczyły one m.in.:

- opracowania i wdrożenia odpowiednich mechanizmów uniemożliwiających zatwierdzanie w SESPól danych przez osobę je wprowadzającą,
- wprowadzenia rozwiązań umożliwiających wypełnianie i przesyłanie wniosków o korektę danych w formie elektronicznej,
- opracowania mechanizmów umożliwiających usprawnienie nadzoru sprawowanego przez KWP, KMP, KPP nad terminowością wprowadzania i zatwierdzania danych statystycznych przez jednostki podległe – poprzez wygenerowanie raportu zbiorczego zawierającego liczbowe zestawienie wprowadzonych, zatwierdzonych i niezatwierdzonych formularzy.

Do Gabinetu Komendanta Głównego Policji, jako komórki odpowiedzialnej za zmiany treści przepisów zarządzenia, skierowano wniosek dotyczący precyzyjnego zdefiniowania (w zarządzeniu KGP w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny pracy Policji) działania, jakie należy podjąć w przypadku przekroczenia określonego terminu na korektę danych.

Wdrożenie powyższych wniosków miało na celu ułatwienie pracy osób odpowiedzialnych w jednostkach terenowych za wprowadzanie i nadzorowanie poprawności danych w SESPól, uproszczenie czynności, skrócenie czasu obiegu informacji, a co się z tym wiąże – elementów decyzyjnych wpływających na szybkość zatwierdzania korekty danych.

Przykładowe efekty kontroli – pies a... kontrola w Policji

Przykładem niestandardowych działań kontrolnych, podyktowanych jednak identyfikacją wymiernych potrzeb, była kontrola zrealizowana w 2013 r. w dwóch garnizonach Policji dotycząca procedur regulujących sposób funkcjonowania psów służbowych w Policji. Kontrolą została objęta działalność w zakresie prawidłowości utrzymania i używania psów, która generalnie została oceniona pozytywnie. Przede wszystkim stwierdzono, że psy w większości przypadków otoczone są

Przewodnicy psów służbowych

zdj. archiwum CSP

wzorową opieką, nie tylko przez swoich przewodników, ale także opieką weterynaryjną i szkoleniową.

Zdiagnozowano też pewien zakres uchybień i nieprawidłowości dotyczących nadpłaty lub niedopłaty przewodnikom psów służbowych równoważnika pieniężnego za wyżywienie ich pupilów bądź za opiekę nad nimi, uchybienia w prowadzeniu dokumentacji, np. brak wpisów o ważności atestu psa. Wśród przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości należy wymienić: stosowanie nieprawidłowych stawek żywieniowych, przyjmowanie nieprawidłowej daty wygaśnięcia prawa do dodatku za opiekę nad psami służbowymi, niedostateczną kontrolę formalną, rachunkową i merytoryczną list wypłat równoważnika pieniężnego za zakup karmy dla psów, a także (w jednym przypadku) nieokreślenie procedury sporządzenia i obiegu listy dotyczącej wypłaty przewodnikom równoważnika pieniężnego za wyżywienie podopiecznych.

Pozytywne efekty kontroli

Do pozytywnych efektów powyższych kontroli należy zaliczyć: racjonalizację wydatków na utrzymanie psów wycofywanych ze służby w Policji, opracowanie nowych regulacji i dokonanie zmian w przepisach dotychczas obowiązujących, podwyższenie stopnia zorganizowania działalności jednostek Policji w skontrolowanym obszarze, zdyscyplinowanie pracowników w zakresie rzetelnego wypełniania obowiązków służbowych w obszarze poddanym badaniu oraz udzielenie osobom kontrolowanym instruktażu dotyczącego prawidłowego stosowania przepisów regulujących przedmiotowe zagadnienia.

Rozbudowa lub modernizacja bazy kwaterunkowej i szkoleniowej

W wyniku troski o psy służbowe nastąpiła rozbudowa lub modernizacja bazy kwaterunkowej i szkoleniowej oraz zapewnienie wszystkim psom przechodzącym na emeryturę opieki przez ich dotychczasowych przewodników. Dostrzec należy także starania kierowników jednostek Policji w zakresie zapewnienia dobrych warunków bytowych psów służbowych, czego przykładem jest garnizon w Radomiu. W efekcie powyższych działań przewodnicy psów służbowych mogą liczyć na wdzięczność swoich pupili.

Przykładowe efekty kontroli – wniosek o zmiany w ustawie o broni i amunicji, zmiany w funkcjonalności SWD

Wiele kontroli wykonanych w ostatnim okresie przez Biuro Kontroli KGP skutkowało dostarczeniem kierownictwu Policji istotnych informacji w zakresie ryzyka błędnie zaprogramowanych procedur działania funkcjonariuszy, niedostatecznie regulujących daną problematykę przepisów prawa lub niedostatecznej funkcjonalności używanych w Policji systemów informatycznych gromadzących dane istotne z punktu

widzenia bezpieczeństwa obywateli. Informacje dostarczone Komendantowi Głównemu Policji, w następstwie których zostały podjęte określone decyzje, dotyczyły m.in.:

- ujawnienia w obecnie obowiązującej ustawie o broni i amunicji braku rozwiązań w zakresie podejmowania przez Policję skutecznych działań zmierzających do umożliwienia funkcjonariuszom niezwłocznego prewencyjnego zabezpieczenia broni w przypadku objęcia procedurą „Niebieskiej Karty” rodziny posiadacza broni; Dyrektora Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP zobowiązano do podjęcia inicjatywy legislacyjnej w zakresie zmiany przepisów ustawy o broni i amunicji;
- zdiagnozowania braku odpowiedniej funkcjonalności SWD niezbędnej do skutecznie realizowanych interwencji policyjnych; wskazano na konieczność, aby w sytuacji rejestrowania w systemie miejsca interwencji lub osoby stosującej przemoc policjant dokonujący rejestracji uzyskiwał bieżące informacje o:
 - posiadaniu broni przez osoby zameldowane pod wskazanym adresem,
 - wdrożeniu procedury „Niebieskiej Karty” wobec osób zamieszkałym pod ww. adresem; do wdrożenia zmian zobowiązano dyrektorów biur KGP: Głównego Sztabu Policji, Biura Prewencji i Ruchu Drogowego oraz Biura Łączności i Informatyki.

*nadkom. Artur Kowalczyk,
Naczelnik Wydziału Analiz Biura Kontroli KGP;
dr Tadeusz Leszczyński
główny specjalista Wydziału Kontroli Finansowo-Gospodarczej
Biura Kontroli KGP*

Skargi w Policji

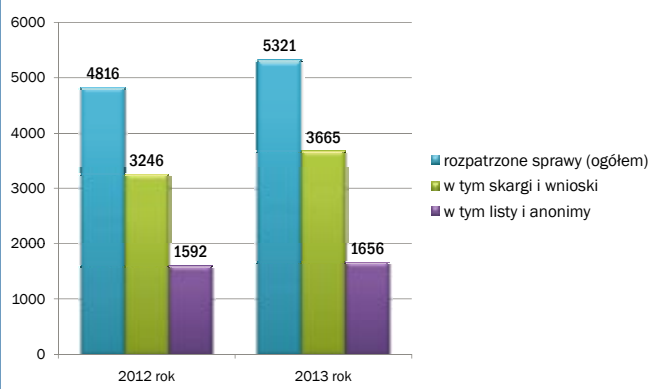
Instytucja skarg i wniosków stanowi cenne źródło informacji, pozwalające na zdiagnozowanie nieprawidłowości i podjęcie działań umożliwiających ich eliminację. Dlatego też w Policji dostrzega się znaczenie instytucji oraz potrzebę prowadzenia postępowań w sprawach skarg i wniosków w sposób pozwalający na ich rzetelne i obiektywne rozpatrzenie.

W ustawodawstwie polskim prawo obywateli do wystąpienia ze skargami i wnioskami gwarantuje art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, że: *Każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa.* Tryb postępowania w sprawie skarg i wniosków reguluje natomiast art. 221 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹ (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5, poz. 46).

W 2013 r. funkcjonariusze Wydziału Skarg i Wniosków, działając w imieniu Komendanta Głównego Policji, w ramach pełnionego dyżuru skargowego przyjęli **1136** osób w sprawach skarg i wniosków. Skargi wnoszone do Komen-

danta Głównego Policji najczęściej dotyczyły sposobu załatwienia poprzedniej skargi przez terenowe jednostki Policji oraz czynności prowadzonych w ramach kpk oraz kpow, w których zapadły już prawomocne rozstrzygnięcia, niekorzystne dla skarżących, co skutkowało ich osobistą wizytą z żądaniem zmiany dotychczasowego stanowiska w sprawie.

Wykres nr 5. Liczba spraw (w tym skarg i wniosków oraz listów i anonimów) rozpatrzonych przez funkcjonariuszy Wydziału Skarg i Wniosków Biura Kontroli KGP w latach 2012–2013

Dość liczną grupę interesantów stanowiły również osoby prezentujące negatywny stosunek do Policji, a także osoby, których zachowanie pozwalało powziąć uzasadnione przypuszczenie istnienia u tych osób zaburzeń psychicznych. W roku 2013 funkcjonariusze Wydziału Skarg i Wniosków Biura Kontroli KGP rozpatrzyli ogółem 5321 spraw, w tym 3665 skarg i wniosków oraz 1656 listów i anonimów. W roku 2012 odnotowano wpływ odpowiednio: 4816 spraw, w tym 3246 skarg i wniosków oraz 1592 listy i anonimy.

Zgodnie z dyspozycjami kpa, w Wydziale Skarg i Wniosków Biura Kontroli KGP opracowano procedurę przyjmowania obywateli w sprawie skarg i wniosków przez członków kierownictwa służbowego KGP lub upoważnione przez nich osoby (wersja elektroniczna została zamieszczona na stronie www.policja.pl).

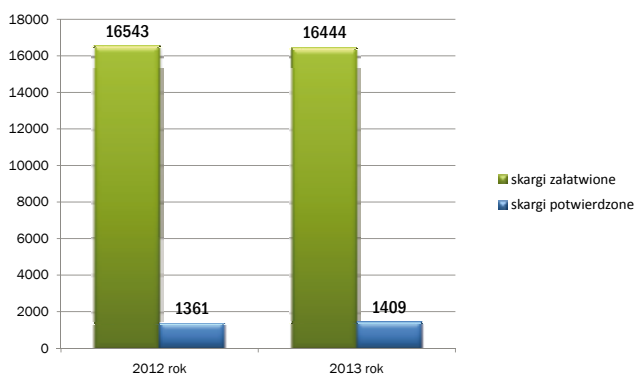
Najczęstsze przyczyny zgłaszania skarg na funkcjonariuszy Policji

Biuro Kontroli KGP prowadzi okresowe analizy, które pozwalają na identyfikowanie tendencji, trendów możliwych do uchwycenia wśród poszczególnych kategorii skargowych w skali kraju, a także określenie najczęstszych przyczyn, z powodu których obywatele decydują się na wykorzystanie procedur skargowych. Do zdiagnozowanych w wyniku ww. analiz najczęstszych przyczyn zgłaszania skarg na funkcjonariuszy Policji należą:

- niewłaściwie wykonywane obowiązki służbowe,
- niewłaściwe zachowanie w stosunku do obywateli,
- brak umiejętności panowania nad emocjami w sytuacjach konfliktowych i rodzących stres,
- niedostateczna wnikliwość i rzetelność w procesie gromadzenia materiału dowodowego,
- zła organizacja pracy,
- brak odpowiedniego nadzoru i kontroli bezpośrednich przełożonych,
- brak rzetelności i poczucia odpowiedzialności oraz zrozumienia służebnej roli Policji wobec społeczeństwa.

Wiedza na temat skali zjawiska oraz jego źródeł pozwala na podejmowanie działań mających na celu „uwrażliwienie” kierowników jednostek Policji na szczególnie rodzaj zachowań funkcjonariuszy, w celu eliminacji lub obniżenia skali występowania danych zachowań wśród policjantów.

Wykres nr 6. Liczba skarg załatwionych oraz potwierdzonych, dotyczących postępowania policjantów w latach 2012–2013

W kontekście powyższych informacji należy wskazać, że ogółem w roku 2013 do jednostek Policji wpłynęło 24 147 spraw, w tym 23 613 skarg i 534 wnioski². Skarg dotyczących funkcjonariuszy Policji, które zostały załatwione we własnym zakresie, było 16 444. W porównaniu z rokiem 2012 odnotowano spadek o 99 skarg (w 2012 r. – 16 543). Skargi znalazły potwierdzenie w 1409 przypadkach (w 2012 r. – 1361), a zatem średnia potwierdzalność wyniosła 8,6% (w 2012 r. – 8,2%).

Wykorzystanie wniosków z postępowań skargowych

Podsumowując problematykę załatwiania skarg w Policji, należy zaznaczyć, że wnioski z postępowań skargowych wykorzystywane są w doskonaleniu pracy jednostek, głównie poprzez ukierunkowanie kadry kierowniczej na eliminowanie przyczyn nieprawidłowości stwierdzanych w toku wyjaśniania skarg. Najczęściej wynikiem takich działań jest wdrażanie przedsięwzięć o charakterze naprawczym i profilaktycznym, m.in.:

- szybka i konsekwentna reakcja przełożonych w celu bezpośredniego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
- wzmocnienie nadzoru nad postępowaniem funkcjonariuszy w zakresie procedur, w przypadku których – jak wskazuje treść skargi – mogą się pojawiać nieprawidłowości w działaniu Policji;
- omawianie na odprawach spraw, których dotyczyły skargi;
- naprawienie szkody;
- przeproszenie skarżącego;
- prowadzenie instruktaży lub szkoleń w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego.

Powyższa problematyka jest w stałym zainteresowaniu kierownictwa polskiej Policji, jest także analizowana w ramach porad służbowych kadry kierowniczej Policji.

opracowano w Wydziale Skarg i Wniosków Biura Kontroli KGP

¹ Dalej kpa.

² Podstawowym miernikiem statystycznym odnoszącym się do problematyki skargowej jest liczba załatwionych we własnym zakresie skarg oraz sposób ich załatwienia – skarga może zawierać kilka zażądań.

Summary

The mission, tasks and structure the Control Bureau of the National Police Headquarters

The Control Bureau of the National Police Headquarters performs tasks connected with providing the Commandant-in-Chief of the Police with the necessary information from the area of the evaluation of the Police activities, essential for the effective management. The above mentioned information is the result of an operation of three fundamental processes, i.e. professionally conducted inspections, audits or task analyses; objectively investigated complaints and motions as well as a reliable monitoring of extraordinary activities with the participation of police officers and employees of the Police. Professionally conducted control operations are aimed at carrying out an assessment of an activity, based on the factual circumstances with the application of the legal criteria, economy, appropriateness and accuracy.

Źródło: Renata Cedro, WP CSP